

Informacja
na temat istniejącego systemu bezpieczeństwa i jego organizacji na terenie Gminy
Miasta Tarnowa, infrastruktury dotyczącej zapewnienia bezpieczeństwa
mieszkańców w sytuacjach kryzysowych i na wypadek konfliktów zbrojnych oraz
komunikacji z mieszkańcami w razie ich zaistnienia.

Biuro Bezpieczeństwa Publicznego w Urzędzie Miasta Tarnowa wykonuje zadania z zakresu m.in. bezpieczeństwa publicznego. Jednym z jego elementów jest zarządzanie kryzysowe, którego realizacja opiera się na założeniach zawartych w ustawie z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz.U. z 2023 r. poz. 122 z późn. zm.). W Urzędzie Miasta Tarnowa funkcjonuje Plan Zarządzania Kryzysowego Miasta Tarnowa, którego celem jest ochrona życia, zdrowia, mienia ludności oraz zapewnienia jej niezbędnego poziomu bezpieczeństwa i komfortu życia w sytuacji zaistnienia zdarzenia noszącego znamiona kryzysu. Realizacja tych celów następuje poprzez wykonywanie przez uczestników/realizatorów Planu swoich zadań, realizację odpowiednich procedur oraz współdziałanie uczestników wg zasad w nim zawartych. Plan został zatwierdzony przez Wojewodę Małopolskiego.

Do zadań Prezydenta Miasta Tarnowa w sprawach zarządzania kryzysowego należy kierowanie działaniami związanymi z planowaniem, monitorowaniem, reagowaniem i usuwaniem skutków zagrożeń na terenie miasta Tarnowa. Zadania te Prezydent Miasta Tarnowa wykonuje przy pomocy komórki organizacyjnej Urzędu właściwej w sprawach zarządzania kryzysowego. Organem pomocniczym Prezydenta Miasta Tarnowa w zapewnieniu wykonywania zadań zarządzania kryzysowego jest Zespół Zarządzania Kryzysowego Miasta Tarnowa.

Zarządzeniem nr 454/2024 Prezydenta Miasta Tarnowa z dnia 05 listopada 2024 r. w sprawie powołania i funkcjonowania Zespołu Zarządzania Kryzysowego Miasta Tarnowa powołany został Zespół do zadań, którego należy w szczególności:

- ocena występujących i potencjalnych zagrożeń mogących mieć wpływ na bezpieczeństwo publiczne i prognozowanie tych zagrożeń;
- przygotowywanie propozycji działań i przedstawianie Prezydentowi Miasta Tarnowa wniosków dotyczących wykonania, zmiany lub zaniechania działań ujętych w Planie Zarządzania Kryzysowego Miasta Tarnowa;
- przekazywanie do wiadomości publicznej informacji związanych z zagrożeniami oraz opiniowanie Planu Zarządzania Kryzysowego Miasta Tarnowa.

W sytuacjach wystąpienia zagrożeń do działań ratunkowych przystępują etatowe siły i środki ratownicze. Urząd oraz pozostałe podmioty włączają się do koordynacji działań w przypadku zagrożeń przekraczających możliwości etatowych sił i środków ratowniczych, zwłaszcza w zakresie udzielania pomocy poszkodowanej ludności i zapewnienia jej podstawowych warunków socjalno – bytowych. Podkreślić zatem należy, że Urząd i pozostałe organy administracji publicznej nie wkraczają w kompetencje służb ratowniczych, lecz wspierają je stosownie do ich potrzeb i możliwości.

Zasadą działania Zespołu jest nieingerowanie w wewnętrzne procedury działania służb ratowniczych. Stałym elementem organizacyjnym Zespołu umożliwiającym szybkie uruchomienie wszystkich grup roboczych jest Miejskie Centrum Zarządzania Kryzysowego (Służba Dyżurna Straży Miejskiej), które nie jest wyodrębnioną komórką organizacyjną w strukturze Urzędu, a które funkcjonuje według zasad określonych w w/w Zarządzeniu.

Warto zaznaczyć, że aneksem funkcyjnym do Planu Zarządzania Kryzysowego Miasta Tarnowa jest „Plan operacyjny ochrony przed powodzią Miasta Tarnowa”, który stanowi jedno z podstawowych narzędzi Prezydenta Miasta Tarnowa, Miejskiego Centrum Zarządzania Kryzysowego oraz Zespołu Zarządzania Kryzysowego Miasta Tarnowa podczas działań w przypadku wystąpienia zagrożenia powodzią bądź powodzi na terenie Tarnowa, wymagających koordynacji akcji ratowniczej i zaangażowania w nią odpowiednich sił i środków. Przywołany aneks funkcyjny dotyczący zagrożeń powodziowych nie zawiera tych procedur postępowania, które opisano w Planie Zarządzania Kryzysowego Miasta Tarnowa lub w jego załącznikach funkcjonalnych. Dotyczy to przede wszystkim procedur postępowania niezależnych od charakteru zagrożenia (np. w zakresie łączności, pomocy medycznej, ewakuacji, pomocy społecznej, itp.), jak również działań specjalistycznych podejmowanych zgodnie z własnymi planami przez państwową i ochotniczą straż pożarną, wojsko, powiatowe inspekcje, służby i straże oraz organy administracji publicznej, a także inne jednostki organizacyjne, które mogą być włączone do uczestnictwa w działaniach ratowniczych. Plan operacyjny ochrony przed powodzią Miasta Tarnowa ma zastosowanie głównie do operacyjnych działań przeciwpowodziowych w fazie reagowania, w szczególności określa:

- funkcje poszczególnych organów zapewniających prowadzenie działań ratowniczych,
- zasady prowadzenia działań ratowniczych przez różne rodzaje służb,
- zasady współdziałania różnych szczebli administracyjnych w zależności od skali powstałego zagrożenia powodziowego,
- zasady dokumentowania przeciwpowodziowych działań operacyjnych.

Z uwagi na fakt, iż Tarnów jest miastem na prawach powiatu, Prezydent Miasta Tarnowa zobligowany jest przepisami ustawy z dnia 05 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 107) do utworzenia komisji bezpieczeństwa i porządku w celu realizacji zadań starosty w zakresie zwierzchnictwa nad powiatowymi służbami, inspekcjami i strażami oraz zadań określonych w ustawach w zakresie porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli. W 2024 r. Komisja Bezpieczeństwa i Porządku dla miasta Tarnowa pracowała na podstawie Zarządzenia nr 152/2023 Prezydenta Miasta Tarnowa z dnia 6 kwietnia 2023 r. w sprawie powołania Komisji Bezpieczeństwa i Porządku dla miasta Tarnowa VIII kadencji. W ramach określonych przepisami prawa Komisja jest ciałem opiniodawczo doradczym w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Bezpieczeństwo publiczne to także realizacja zadań z zakresu obrony cywilnej, której celem jest ochrona ludności, zakładów pracy, urządzeń użyteczności publicznej i dóbr kultury oraz udzielanie pomocy poszkodowanym w czasie wojny, a także współdziałanie z innymi jednostkami w zwalczaniu skutków klęsk żywiołowych i katastrof. Jednym z kluczowych zadań stawianych obronie cywilnej jest powiadamianie obywateli, ostrzeganie i alarmowanie ich o zagrożeniach. Powiadomienie ludności o określonych niebezpieczeństwach odbywa się przy wykorzystaniu:

- systemu ostrzegania o zagrożeniach z wykorzystaniem syren alarmowych;
- systemu powiadamiania SMS;
- środków Policji;
- środków Państwowej Straży Pożarnej;
- środków Straży Miejskiej;
- regionalnych rozgłośni radiowych;
- telewizji lokalnej;
- prasy lokalnej;
- internetu (oficjalna strona UMT);

- łączności radiowej (krótkofalowcy);
- plakatów i obwieszczeń.

Na terenie miasta Tarnowa funkcjonuje System ostrzegania i alarmowania o zagrożeniach składający się z 21 syren alarmowych oraz centrali alarmowej znajdującej się w Centrum Bezpieczeństwa i Zarządzania Ruchem przy ul. Nadbrzeżnej Dolnej 7. Do jej obsługi są przygotowane dwa stanowiska: w biurze oficera dyżurnego Straży Miejskiej oraz w Biurze Bezpieczeństwa Publicznego. Przedmiotowy system w 2015 r. Gmina Miasta Tarnowa przejęła nieodpłatnie od Województwa Małopolskiego. Z uwagi na nie najlepszy stan techniczny oraz awaryjność systemu przystąpiono do jego modernizacji. W ramach etapu I (grudzień 2015 r.) zlecono wykonanie dokumentacji projektowej, zakupiono i zamontowano centrale alarmową, syrenę w budynku przy ul. Solidarności 5-9 oraz komputer do zapasowego stanowiska sterowania syrenami. Etap II (grudzień 2016 r.) obejmował dostawę i montaż 6 syren elektronicznych wraz z włączeniem ich do funkcjonującego systemu oraz demontaż dotychczasowych urządzeń. W latach 2017- 2024 z uwagi na ograniczone środki finansowe nie podjęto dalszej modernizacji systemu, wykonywano tylko doraźne naprawy mające na celu utrzymanie sprawności systemu.

Na terenie miasta Tarnowa znajduje się 21 budowli ochronnych administrowanych przede wszystkim przez wspólnoty mieszkaniowe oraz nieliczne podmioty prawne. W roku 2022 z uwagi na sytuację geopolityczną, Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji zlecił Komendantowi Głównemu Państwowej Straży Pożarnej kontrolę wszystkich obiektów stanowiących schrony i ukrycia dla ludności w całym kraju. Przedmiotowa kontrola została przeprowadzona również w mieście Tarnowie przez przedstawiciela Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Tarnowie z udziałem pracowników Wydziału Bezpieczeństwa Publicznego Urzędu Miasta Tarnowa. Kontrola objęła, znajdującą się w Wydziale, ewidencję budowli ochronnych i ukryć dla ludności na terenie miasta, kompleksowo ustalając, według aplikacji utworzonej w tym celu przez Komendę Główną Państwowej Straży Pożarnej obecny stan techniczny schronów i ukryć w Tarnowie. Przeprowadzone w ramach inwentaryzacji dokładne oględziny schronów i ukryć wykazały, że ich stan techniczny jest bardzo zły i wymaga przeprowadzenia gruntownych remontów i wyposażenia ich w stosowny sprzęt, taki jak: agregaty do oświetlenia, wentylacje, sanitariaty oraz aparaty gaśnicze. Raport Państwowej Straży Pożarnej z 2022 r. wykazał, że w Polsce na miejsce w schronach i ukryciach może liczyć niecałe 4% mieszkańców. W przypadku miasta Tarnowa w budowlach ochronnych jest ok. dwóch tysięcy miejsc. Przyczyną takiej sytuacji, zdaniem Najwyższej Izby Kontroli, jest przede wszystkim brak podstawowych przepisów wskazujących odpowiedzialnych za zarządzanie budowlami ochronnymi, określających ich niezbędne wyposażenie oraz wymogi techniczne, jakie muszą spełniać, a nawet definiujących czym jest schron. Podkreślić należy, że brak do 2024 r. szczegółowych przepisów prawnych określających np. normatywy wyposażenia budowli ochronnych, wytycznych określających minimalne zasoby sprzętowe, którymi powinny dysponować organy obrony cywilnej, a także - co szczególnie istotne - brak określenia źródeł finansowania skutkowało tym, iż realizacja zadań obrony cywilnej w praktyce ograniczała się jedynie do działalności planistycznej oraz prowadzenia baz danych istniejącej infrastruktury i sprzętu.

Biuro Bezpieczeństwa Publicznego w Urzędzie Miasta Tarnowa prowadzi gospodarkę magazynową sprzętu stanowiącego mienie Skarbu Państwa, znajdującego się w budynku przy

ul. Krzyskiej 17a w Tarnowie. Od 2012 r. systematycznie wnioskowano o zwrot do Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie sprzętu, który utracił właściwości użytkowe. W szczególności chodziło o oddanie do Magazynu Wojewódzkiego Sprzętu Obrony Cywilnej Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie odzieży ochronnej i masek przeciwgazowych w celu utylizacji. W wyniku tych działań w latach 2012-2014 oraz w roku 2017 przygotowano i oddano do Magazynu Wojewódzkiego sprzęt o łącznej wartości ewidencyjnej 1.673.671,76 zł. W roku bieżącym z inicjatywy Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego MUW w Krakowie będzie kontynuowane przekazywanie przestarzałego sprzętu stanowiącego mienie Skarbu Państwa.

Wzmiankowaną powyżej lukę prawną w zakresie przepisów dot. obrony cywilnej wypełniła ustawa z dnia 05 grudnia 2024 r. o ochronie ludności i obronie cywilnej (Dz. U z 2024 poz. 1907), która wchodząc w życie 01 stycznia 2025 r. na nowo zdefiniowała organizację i zadania postawione obronie cywilnej. Celem ustawy jest przede wszystkim udoskonalenie w obszarze niemilitarnym zagadnień związanych z zapewnieniem w razie wystąpienia zagrożeń warunków do przetrwania ludności. Ustawa uzupełnia i porządkuje działania, mające na celu przygotowanie podmiotów ochrony ludności do reagowania w czasie pokoju, stanu wojennego i wojny.

Biuro Bezpieczeństwa Publicznego w Urzędzie Miasta Tarnowa jest w stałym kontakcie z Wydziałem Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie, mającym na celu pozyskiwanie w związku z wejściem w życie w/w ustawy, wytycznych co do zasad i sposobów wdrożenia nowych przepisów prawnych. Jednostki samorządu terytorialnego wszystkich szczebli oczekują przy tym na wydanie przez organy ustawodawcze stosownych przepisów wykonawczych do przedmiotowej ustawy, precyzujących realizację nałożonych na nie ustawowych zadań.

Tarnów, dn. 3 lutego 2025 r